

श्री.जयदिप डाकरे सर श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - पाचवी (5 जुलै) माझा अभ्यास

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसांच्या ब्रीज कोर्ससोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्ससोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस पाचवा :

✚ ब्रीज कोर्ससोबत चालू इयत्तेचा नियमित अभ्यासक्रम समाविष्ट. (वापरणे सक्ती नाही)
खालील उतारावाचा व समजून घ्या.

२.

बंडूची इजार

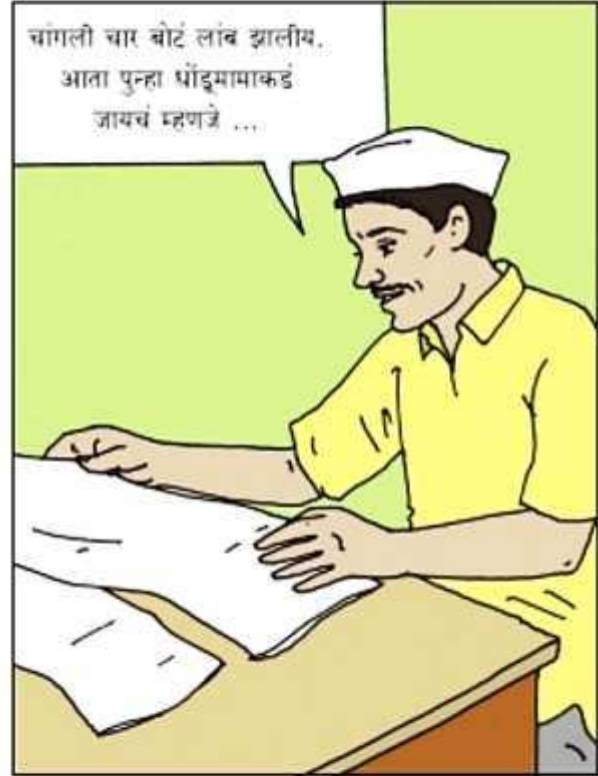

टैस्ट मोडवा

बावची गावचा बंडू शांत व कष्टाळू शेतकरी. आपण भलं आणि आपलं काम भलं असा त्याचा स्वभाव. सगळ्या गावात त्याच्या या स्वभावाची चर्चा. सकाळी लवकर शेतात जायचं. दिवसभराचं काम आटोपून संध्याकाळी घराकडे यायचं. घरी आल्यावर आपल्या मुलीशी खेळायचं. कट्ट्यावर चक्कर मारायची अन् जेवायच्या वेळी पुन्हा घरी

यायचं, असा त्याचा दिनक्रम!

सावळा रंग, शिडशिडीत अंगकाठी, अन् नाकासमोर चालणारा बंडू. एका वर्षी पीकपाणी बरं झाल्यावर बंडूनं कुटुंबासाठी नवे कपडे अन् स्वतःसाठी इजार शिवली. धोंडूमामांनी कपडे शिवले खरे, पण त्यांचा अंदाज जरा चुकला! पुढे...

कवितेतील कठीण शब्द समजून घ्या.

संख्या समजून घ्या.

टैम्ट
मोडवा

2. संख्याज्ञान

दशमान संख्यालेखन पद्धतीत 0 ते 9 हे दहा अंक वापरून संख्या कशा लिहायच्या व वाचायच्या हे आपण पाहिले आहे.

उजळणी

उदाहरणसंग्रह 2

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0 या अंकांचा वापर करून दोन अंकी, तीन अंकी, चार अंकी, पाच अंकी अशा प्रत्येकी दहा संख्या लिहा व वाचा.
- देवनागरी संख्याचिन्हे व आंतरराष्ट्रीय संख्याचिन्हे यांचा वापर करून संख्या अंकांत व अक्षरांत लिहा.

देवनागरी संख्याचिन्हात	आंतरराष्ट्रीय संख्याचिन्हात	संख्येचे अक्षरी लेखन
(1) २,३५९	2,359	दोन हजार तीनशे एकोणसाठ
(2) ३२,७५६	-----	-----
(3) -----	67,859	-----
(4) १,०३४	-----	-----
(5) -----	-----	सत्तावीस हजार आठशे पंचाण्णव

- 'प्लॉस्टिकचा वापर टाळा' या योजनेअंतर्गत जिल्हापरिषदेच्या शाळांनी कागदाच्या पिशव्या बनवून किराणा दुकानदारांना व भाजीविक्रेत्यांना दिल्या. त्या पिशव्यांची तालुकानिहाय संख्या वाचा व ती संख्या अक्षरी लिहा.

कोपरगाव	शेवगाव	कर्जत	संगमनेर
12,740	28,095	31,608	10,972

- एकूण किती रुपये होतील ते लिहा.

(1) 1 हजार रुपयांच्या 20 नोटा, 100 रुपयांच्या 5 नोटा आणि 10 रुपयांच्या 14 नोटा.

(2) 1 हजार रुपयांच्या 15 नोटा, 100 रुपयांच्या 12 नोटा, 10 रुपयांच्या 8 नोटा व 1 रुपयाची 5 नाणी.

- 4, 5, 0, 3, 7 हे अंक एकेकदा वापरून सर्वांत मोठी व सर्वांत लहान पाच अंकी संख्या लिहा.

- गाव व त्या गावाची लोकसंख्या दिलेली आहे. या माहितीवरून पुढील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

तळा : 40,642

गगनबावडा : 35,777

बोधवड : 91,256

मोरेगाव : 87,012

भामरागड : 35,950

वेलहे : 54,497

आष्टी : 76,201

वाशी : 92,173

मोरवाडा : 85,890

(1) सर्वांत जास्त लोकसंख्या असलेले गाव कोणते ? त्याची लोकसंख्या किती ?

(2) मोरवाडा व मोरेगाव या दोन गावांपैकी कोणत्या गावाची लोकसंख्या जास्त आहे ?

(3) सर्वांत कमी लोकसंख्या असलेले गाव कोणते ? त्याची लोकसंख्या किती ?

Understand numbers.

2. Number Work

You have learnt to read and write numbers in the decimal system using the ten digits from 0 to 9.

Revision

Problem Set 2

- Using the digits 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 write ten each of two-, three-, four- and five-digit numbers. Read the numbers.
- Fill in the blanks in the table below.

Devanagari numerals	International numerals	Number written in words
(1) २,३५९	2,359	Two thousand, three hundred and fifty-nine
(2) ३२,७५६	-----	-----
(3) -----	67,859	-----
(4) १,०३४	-----	-----
(5) -----	-----	Twenty-seven thousand, eight hundred and ninety-five

- As a part of the 'Avoid Plastic Project', Zilla Parishad schools made and provided paper bags to provision stores and greengrocers. Read the talukawise numbers of the bags and write the numbers in words.

Kopargaon 12,740	Shevgaon 28,095	Karjat 31,608	Sangamner 10,972
---------------------	--------------------	------------------	---------------------

- How many rupees do they make?
  - 20 notes of 1000 rupees, 5 notes of 100 rupees and 14 notes of 10 rupees.
  - 15 notes of 1000 rupees, 12 notes of 100 rupees, 8 notes of 10 rupees and 5 coins of 1 rupee.
- Write the biggest and the smallest five-digit numbers that can be made using the digits 4, 5, 0, 3, 7 only once.
- The names of some places and their populations are given below. Use this information to answer the questions that follow.

Tala : 40,642	Gaganbawada : 35,777	Bodhwad : 91,256
Moregaon : 87,012	Bhamragad : 35,950	Velhe : 54,497
Ashti : 76,201	Washi : 92,173	Morwada : 85,890

  - Which place has the greatest population ? What is its population ?
  - Which place, Morwada or Moregaon, has the greater population ?
  - Which place has the smallest population ? How much is it ?

✚ Practice the letters. (अक्षरांचा सराव करा.)

2. How well can you do the tasks given below?
Practise till you can do them well.

खाली दिलेली कामे तुम्हांला चांगली जमतात का ?
ती चांगली जमेपर्यंत त्यांचा सराव करा.

W1

a b c d e f g
h i j k l m n
o p q r s t
u v w x y z

A B C D E F G
H I J K L M N
O P Q R S T
U V W X Y Z

Can you ? Yes, you can!

- Write all the small letters on a single line.
- Write all the small letters on plain paper.
- Write all the small letters in different sizes - very big and very tiny.
- Write all the small letters in fancy shapes.

Can you ? Yes, you can!

- Write all the capital letters on a single line.
- Write all the capital letters on plain paper.
- Write all the capital letters in different sizes - very big and very tiny.
- Write all the capital letters in fancy shapes.

वाचा व समजून घ्या.

दिवाळीच्या फटाक्यांमध्ये रॉकेट नावाचा फटाका असतो. त्यात विस्फोटक पदार्थ ठासून भरलेले असतात. त्यांचे झपाट्याने ज्वलन होऊन खूप ऊर्जा निर्माण होते. रॉकेटच्या रचनेमुळे फटाका ठरावीक दिशेत वेगाने ढकलला जातो.

अग्निबाणाच्या साहाय्याने अवकाश प्रक्षेपण

रॉकेट फटाका

अवकाशयानाचे अवकाशात प्रक्षेपण करण्यासाठी शक्तिशाली अग्निबाणांचा म्हणजेच रॉकेटचा उपयोग करतात. रॉकेटमध्ये प्रचंड प्रमाणावर इंधन जाळले जाते आणि त्यामुळे हजारो टन वजनाचे अवकाशयान अंतराळात नेले जाते. विसाव्या शतकात जगातील काही देशांनी अवकाश प्रक्षेपण तसेच अवकाशयानांसंबंधी तंत्रज्ञान विकसित केले. शेकडो अवकाशयाने अंतराळात पाठवली. आपला देश अवकाश प्रक्षेपण तंत्रज्ञानाच्या विकासासाठी प्रसिद्ध आहे. काही अवकाशयाने कायमची अंतराळातच राहतात. काही पृथ्वीवर परत येतात, तर काही दुसऱ्या ग्रहांवर किंवा उपग्रहांवर उतरवली जातात. काही मोहिमांमध्ये वैज्ञानिकसुद्धा अवकाशयानातून जातात त्यांना अंतराळवीर म्हणतात.

माहिती आहे का तुम्हांला ?

भारतीय अंतराळवीर

राकेश शर्मा : १९८४ साली अवकाशात जाणारे हे पहिले भारतीय अंतराळवीर होत. इस्रो व सोव्हिएत इंटरकॉसमॉस यांच्या संयुक्त अंतराळ मोहिमेसाठी अवकाश स्थानकात त्यांनी आठ दिवस वास्तव्य केले. अवकाशातून भारताकडे पाहताना त्यांनी भारतीयांना 'सारे जहाँसे अच्छा, हिंदोस्ताँ हमारा ।' हा संदेश पाठवला.

१. आपली पृथ्वी-आपली सूर्यमाला

माहिती मिळवा : भारतीय वंशाच्या अंतराळवीर कल्पना चावला आणि सुनीता विल्यम्स यांचे कार्य.

टिप्ट
मोडवा

कृत्रिम उपग्रह : शेती, पर्यावरणाचे निरीक्षण, हवामान अंदाज, नकाशे तयार करणे, पृथ्वीवरील पाणी व खनिज संपत्तीचा शोध घेणे व संदेशवहन करण्यासाठी कृत्रिम उपग्रह वापरतात. पृथ्वीभोवती एका परिभ्रमण कक्षेत ते स्थापित केले जातात. कृत्रिम उपग्रह अनेक वर्षांपर्यंत पृथ्वीभोवती फिरत ठेवता येतात.

हे नेहमी लक्षात ठेवा.

पृथ्वीसारखी सजीवसृष्टी असलेला एकही ग्रह अवकाश संशोधकांना अद्याप आढळलेला नाही. त्यामुळे आपली पृथ्वी हा एक अनमोल ग्रह आहे. पृथ्वीवरील पर्यावरणाची कोणत्याही कारणाने होणारी हानी सजीवसृष्टीच्या न्हासाला कारणीभूत ठरते.

आपण काय शिकलो ?

- सूर्य हा तारा आहे. सूर्यमालेतील इतर सर्व खगोलीय वस्तूंना सूर्यापासून प्रकाश मिळतो.
- सूर्य व त्याच्या भोवती परिभ्रमण करणारी पृथ्वी, इतर सात ग्रह, उपग्रह, बटुग्रह आणि लघुग्रह यांना एकत्रितपणे सूर्यमाला असे म्हणतात.
- गुरुत्वाकर्षणामुळे पृथ्वीवरील वस्तू पृथ्वीवरच राहतात.
- अवकाशभ्रमण करण्यासाठी पृथ्वीच्या गुरुत्वाकर्षणाच्या बाहेर पडावे लागते. त्यासाठी अग्निबाणाचे तंत्रज्ञान वापरतात.

पाठ वाचा व समजून घ्या.

टैस्ट
मोडवा

सराव

१. इतिहास म्हणजे काय ?

- १.१ इतिहास : भूतकाळातील घटनांचे ज्ञान करून देणारे शास्त्र
  - १.२ इतिहासाची शास्त्रीय पद्धत
  - १.३ इतिहास आणि आपण
  - १.४ भूतकाळ आणि भविष्यकाळ
- १.१ इतिहास : भूतकाळातील घटनांचे ज्ञान करून देणारे शास्त्र**

गेल्या वर्षी चौथ्या इयत्तेत आपण छत्रपती शिवाजी महाराजांचे चरित्र आणि त्यांचे स्वराज्यस्थापनेचे कार्य यांचा अभ्यास केला. शिवाजी महाराजांच्या जन्मापूर्वीचा काळ म्हणजे आजपासून सुमारे चारशे वर्षांपूर्वीचा काळ. यालाच आपण चारशे वर्षे 'जुना' किंवा चारशे वर्षांपूर्वी 'होऊन गेलेला' काळ असेही म्हणू शकतो.

आपण व्यवहाराच्या सोयीसाठी काळाचे वेगवेगळ्या पद्धतीने भाग पाडत असतो.

आत्ता, थोड्या वेळापूर्वी, थोड्या वेळानंतर; किंवा आज, काल, उद्या; किंवा या वर्षी, पुढील वर्षी इत्यादी शब्दप्रयोग करताना आपल्या नकळत आपण मनातल्या मनात काळ मोजत असतो. यामध्ये 'आत्ता', 'आज', 'या वर्षी' इत्यादी शब्दांनी लक्षात येणारा काळ म्हणजे वर्तमानकाळ. 'थोड्या वेळापूर्वी', 'काल', 'गेल्या वर्षी' इत्यादी शब्द भूतकाळ दर्शवतात. 'थोड्या वेळानंतर', 'उद्या', 'पुढील वर्षी' इत्यादी शब्दांनी भविष्यकाळ समजतो. निघून गेलेला क्षण हा भूतकाळ असतो. आत्ताचा चालू क्षण हा वर्तमानकाळ असतो. भविष्यकाळ हा अजून यायचा असतो.

भूतकाळात अनेक घटना घडून गेलेल्या असतात. उदाहरणार्थ, आज आपले वय दहा वर्षे असेल, तर आपल्या जन्माची घटना भूतकाळात दहा वर्षांपूर्वी घडली, असा त्याचा अर्थ होईल. त्याचप्रमाणे दहा वर्षांनी म्हणजे

भूतकाळ
जन्मदिवस
दहा वर्षांपूर्वी

वर्तमानकाळ
आम्ही दहा वर्षांचे आहोत.
आज

भविष्यकाळ
आम्ही वीस वर्षांचे होऊ.
दहा वर्षांनी

भविष्यकाळात आपले वय वीस वर्षे असेल. आपल्या जन्मदिवसापासून आजपर्यंतचा म्हणजे निघून गेलेला काळ हा आपला, म्हणजे एका व्यक्तीच्या आयुष्यातील, भूतकाळ होय.

भूतकाळात घडलेल्या घटना समजून घेण्याच्या शास्त्राला 'इतिहास' म्हणतात.

१.२ इतिहासाची शास्त्रीय पद्धत

इयत्ता तिसरी व चौथीमध्ये परिसर अभ्यास या विषयाच्या पाठ्यपुस्तकात आपल्याला वेगवेगळ्या शास्त्रांची ओळख झालेली आहे. कोणताही पुरावा प्रत्यक्ष प्रयोगांच्या कसोट्यांवर पुन्हापुन्हा तपासून पाहता येणे, हे या सर्व शास्त्रांचे वैशिष्ट्य असते. प्रत्येक पुरावा वेगवेगळ्या कसोट्यांवर तपासून तो विश्वास ठेवण्याजोगा आहे की नाही हे ठरवण्याच्या पद्धतीला शास्त्रीय पद्धत असे म्हणतात.

आपल्या जन्मापासूनच्या अनेक गोष्टी आपल्याला माहित नसतात. असे असले, तरी आजीआजोबा, आईवडील इत्यादी माणसे

आपल्या लहानपणच्या गमतीच्या गोष्टी सांगत असतात. त्या गोष्टी त्यांच्या आठवणीत असतात. एकाच गोष्टीची आठवण वेगवेगळ्या व्यक्ती सांगतात, तेव्हा त्यांच्या सांगण्यात थोडाफार फरक असू शकतो. अशा वेळेस नेमके बरोबर कोणते असा प्रश्न आपल्याला पडतो. नेमके बरोबर कोणते हे ठरवण्यासाठी, सांगितल्या गेलेल्या गोष्टींची बारकाईने तपासणी करावी लागते.

भूतकाळातील घटना पुन्हा जशाच्या तशा घडवून आणण्याचा प्रयोग करणे शक्य नसते. त्यामुळे इतिहास मांडण्याची पद्धत इतर शास्त्रांपेक्षा वेगळी आहे. असे असले, तरी त्यातील पुरावा शोधण्यासाठी, तपासण्यासाठी आणि जुळवण्यासाठी शास्त्रीय पद्धतीचाच उपयोग केला जातो. त्यासाठी आवश्यकता असेल तर इतर शास्त्रांची मदत घेतली जाते. हे सर्व विचारात घेऊन इतिहास हे एक शास्त्र आहे असे म्हटले जाते. इतिहास केवळ कल्पनेच्या आधारे लिहिला जात नाही.

भांडी

नाणी

ताम्रपट

ग्रंथ व हस्तलिखिते

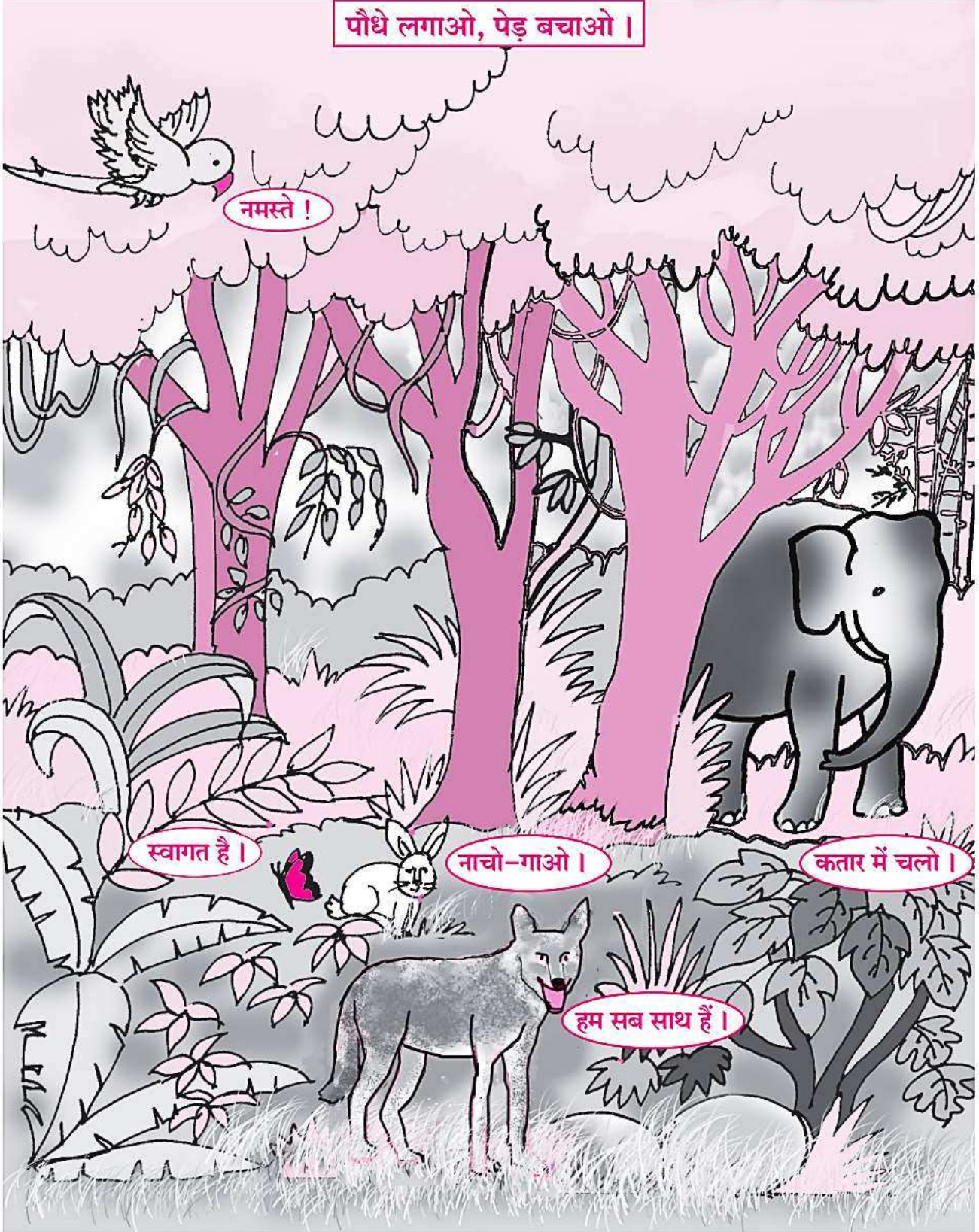
इतिहासाची साधने

- देखो, बताओ और कृति करो :

१. नंदनवन

पौधे लगाओ, पेड़ बचाओ ।

नमस्ते !

स्वागत है !

नाचो-गाओ ।

कतार में चलो ।

हम सब साथ हैं ।

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास – प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

पाचवी मराठी	पाचवी गणित	सेमी गणित	पाचवी इंग्रजी	पाचवी प.अ-1	पाचवी प.अ-2	हिंदी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

MiniShala शैक्षणिक ॲप्स खालील लिंकवरून डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
		आठवी	नववी	दहावी		

गुरुमाऊली शैक्षणिक ॲप्स - [Click Here](#)